

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.27. Non peribunt in æternum. Sicut Præscitorum symbolum est, perseuerare in ruina peccati, atque in circuitu cum illis ambulare: sic indicium est Prædestinatorum in illis non perseuerare in æternum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

pedis animæ restitutionem nullis sentiatur dolor, merito timere possis damnium ex integro non esse reparatum. Quando Confessarius hanc tibi manum vel brachium non stringit fortiter, non tibi præcipit illico restituendum, & ut nequam cum tali non conuerferis, sed ne eius subitres ædes, nec plateam transeas, deinde ut crudam fumam disciplinam, & hunc corporis tui castiges inimicum: dubiam hanc reputa curationem, nec tibi gaudia vitæ spes sempernitæ, quam suis Dominus largitur ouibus. Quid improballi faciebant, ut funem soluerent seque liberarent? Quousque animam nostram tollis? Non ea faciebant quæ rei suæ lebat necessitas: unde perpetes passi sunt cruciatus, infernum principium, in quem postmodum perfectè conuerunt.

§. 27. Non peribunt in æternam. Sicut Præditorum symbolum est, perseverare in ruina peccati, atque in circuitu cum illis ambulare: sic initium est Prædestinatorum in illis non perseverare in æternam.

¶ 67 Quartum hoc est iudicium à Domino præstitutum ouibus suis: Non peribunt in æternam. Liqueat hic signum & mirabile symbolum prædestinatorum: sicut e contrario præditorum est illud, quod D. Ioan. in illis nobis proponit: quod populus sint, qui perpetua & æterna manent in perditione. Nomen, quò congruenter exponitur quid sit mortale peccatum hoc est vendicatur perditione. Eo ipso Deo: vitæ apud Oseam: Perditio in Israel. Quæ maior dari potest iactura danti mercatori, quam si mare fulcans nauigio cuius metes sunt pretiosissima, sericum, aurum, argentum, polymitum, gemmæ, monilia omnes denique diuitiæ illius, incidit in scopulo: dissindatur nauis, omniaque profundo absorbeantur. Ecce miseri peccatoris naufragium, anima illius monilibus gratiæ Spiritus Sancti pretiosissimis onusta vehabatur: donis insuper & virtutibus insusis præditus, tantique valoris meritis opulenta, ut minimum eorum tori non sit mendo comparabile. In scopulos illidit peccati mortalis, nauis animæ dirumpitur, consensum & ingresum dando libero suo arbitrio: & ecce cuncta demerguntur, pereunt gratiæ, doctæ, & merita quibus sola fides & spes superest, sed hæ

mortuæ. Tu iudex esto, an non grauis hæc perditio?

Hoc nomine familiariter Iob appellat peccatum. Aliqua do illud inferno coniungit: quia ab eo ad infernum nihil interest quam paries vitæ luteus in medio, atque ne credideris, quòd quantumlibet secreto peccatum committas; illud oculis abscondas diuinis: habet etenim Deus oculos lucidissimos, peccatum intructur in quod laberis, atque infernum quem tibi per illud acquiris & præparas. Nadius est infernus coram illo. & nullum est operimentum perditioni. Alas illud morti consociat; etenim verè mors est anima: Perditio & mors dixerunt. Simul colloquantur, & simul gradiuntur peccatum, quod est perditio, & mors. Quæ res iudicium tibi reproborum & homines sunt, quos semper in hac peccati perditione reperies contumaces, & ut tales describit nobis istos D. Ioan. Circumdedurunt eum Iudæi dicentes. Situ es Christus dic nobis palam, finem tandem his impone, nec ultra nos suspensos detineas: Situ es Christus, dic nobis palam. Ut optiuor Evangelista nobis in illis particulariter declarat illud Davidici de præscitis in generali: In circuitu impij ambulans: secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum. Opinatur Iansenius Episcopus modernus & doctissimus Dauidem clarè voluisse declarare id quod mali cum bonis agunt, quos vocant (interpretare D. Augustin.) Filios hominum, & quod Deus cum illis, quid agunt impij & præscit electis? Circumdat illos, & circumcingunt: In circuitu impij ambulans. Hoc est, illis bella mouent, ut inimici cingentes coronâ ciuitatem, filij sunt diaboli, teste Christo, ut tales ipsi flagrant impij desiderijs: Vos ex parte diaboli estis, & desideria eius vultis facere. Diaboli exercitus sunt illi, quos dicit Apostolus Petrus circuire ut leones rugientes: Aduersarius vester diabolus, tanquam leo rugiens, circuiti quærens quem deuoret: Illi sunt filij diaboli: In circuitu impij ambulans.

Verumtamen non arbitraris, quòd Deus illorum curam dimiserit: imo iuxta altissimam suam providentiam eorum curam suscipit, eos tuetur, conseruat, & amplificat. Hoc significat verbum illud. Multiplicasti, quod in Græco proprie significat: Magni multiplicasti aut plurimum curasti. Reprobos illos, viles dicitis esse muscas seu papilionas qui nescio quàm habeant cum luce repugnantiam; etenim illam continuò circumvolitant, quasi vellent aut extinguere aut obcurare: verum in eorum hoc cedit incommodum: nam

Oseæ 13. 9.
I.
Mortale peccatum dicitur perditio.

Iob 26. 6.
II.
Dicitur etiã mors Iob 28. 22

Ps. 11. 9.
III.
Reprobi in circuitu ambulans id est bonos obfidunt.

IV.
Similitudo.

nam tandem te lucis sollicitudinem gerente, ipsa splendet & lucefcit: illi vero vftulatur, imo etiam exuritur. Sic infaustus illis contigit: qui cum odio mortali Christum veram lucem non pefecerunt, illum circumuolant, conati illi bellum fufcitare quacunq; parte pofitæ: nunc operibus illius intentando calumnias, iam verbis illius, modo vitæ, modo difcipulorum actionibus, modo conuerfione populi, cum quo familiariter agebat: verumtamen luce micante clariùs, & filio hominis gloriificato fplendidiùs, illi vftulantur & verecundè femper expelluntur. Quadrat hoc optime fed quid amplius. Dauid his verbis innuit, & vidit in illis D. Ioan. in eo quod commemorat: *venite in peccatis suis & fure, te malitia perfeuerauit: quod enim Dauid exponit: in circuiu impij ambulans, explicat alius: Circumfiderunt eum Iuda.* Hoc clarè capietur, fi diligenter attende- ris, quod ille qui in circuiu ambulat, femper ad punctum reuertatur, vnde cepit & eppellus est. Hoc impij proprium est peccatoribus: femper enim perfeuerant in peccato & fi paruo tempore illo egrediantur vel illud deferere videantur, rili- co tamen licet eos: tueri ad idem reuertos, vt alias declarauimus.

V.
Veleciam
femper
in pecca-
to perfe-
uerant.

¶ 68. Porro profundius phrafam hanc confiderans, quam dixit Dauid in conuuiui, & D. Ioan. de his in particulari quoad illud: *Circumfide: inque- no figuram nobis & fymbolum indicati præfci- totum: homines enim funt, qui ambulat in circuiu.* Aristoteles Philofophiz Doctor antefigna- nus hoc tradidit documentum: ne nimium re- vexes agendo cum illis, qui femper ambulat in circuiu, non enim poffunt reuertari. Quid est ambulare in circuiu? Eo modo procedere, vt fi illum hac infequaris, illac fugiat, fi illac fequaris, hac reuertatur, nec extra terminos hos potest e- duci, fi ab aliquo quaras: Domine, vnde lux? Respondet: quia dies lucefcit: fi percunxeris, vnde dies lucefcit? Tibi respondet quia lux est: nec aliud ab illo extorques, vel oportet ab in- quirendo defiftere, vel nunquam finem habebit interrogatio: etenim cum circuiu, qui nunquam finiunt. Alteri loqueris: Domine mi quando mihi folues? Respondet, quando volueris: quod fi que- fteris, quando voles? Respondet, quando tibi fol- nam: Itaque hinc illuc, & illinc huc tranfit: nihil aliud hic agendum, quam vt illum deferas, tantò namque magis teipsum fatigabis quanto amplius interrogaueris.

VI.
Non est
cum eis
difputan-
dum, quia fem-
per idem
repeunt
principia.

VII.
Talis fuit
Pharao. prope reprobis ille, & reprobos in exemplar Pha-

rao superbiffimus. Accedunt Moyfes & Aaron: illicque ex Dei nomine loquuntur: *Par: ipit, Domine mi Rex, Dominus Deus Hebraeorum vt populum suum quem dura nimis premis fetuitur- te, liberum abfoluas: Quid, ergo, respondet ille: an ego folis mouendus fum verbis? Opera videa- mus quibus confirmetis Deum esse hunc qui vos delegat. Confestim ad opera confugiunt fed gra- ui Pharaonis impendio: erant etenim omnia pla- gæ & quidem graues, illi populoque moleftæ ranarum, glandium, pestis &c. iam video (sic il- le) hæc opera, ab illis abstinere, & verbis nego- tium expletemus: & hoc modo circulum perfici- ebat de verbis ad opera, & de operibus ad ver- ba prouocans, ipse femper fuâ pertinax obstina- tio: e. illum damnatum reputa: qui namque eo modo in fua procedit perdicione, quis tandem eis finis expectat, nisi vt profundo maris abfcriptus intareat? Confidera Pharifeos circumfiran. es, & circulum perficientes. Sefe Christus illis repræ- sentat, dicitque verbis: Ego fum Meffias à Patre meo miffus caelefti: respondent illi: verba funt hæc, & opera querimus quibus, verba confirmes, hoc modo fapienter illum a. cefferunt: *Volumus à te signum videre, quod signum ostendit nobis? Signa concedit illis adeo manifesta, vt illi met faceantur: maiora patrate non poffe, cum qui non effer- rus Meffias. Vafis ad verba recurrunt, a iuntque signa non loquuntur, nec nobis hæc fatisfaciunt, fed verbis nobis loquere, idque clarè: Si tu es Christus, dic nobis palam, & sic femper circun- eunt de verbis ad opera & de operibus ad verba recurrentes, ac femper in fua perfeuerant in æ- ternum perdicione. Illos igitur annuera repro- batus.**

VIII.
Tales &
Pharifei.

Illum oves mox modum minime fequuntur, inquit Christus, fed in te facile dignofces illas: quod *Non peribunt in æternum: Si quem videas, qui bona fua & diuitias fpirituales atque per pec- catum etiam feipsum amittit, fi ceciderit fibi: oculos eruent non est hic caufus in æternum nec lapsus perfeuerans, fed ab eo ferio atque ex ani- mo refurgit, itaque per virtutem poenitentia omnia quorum iacturam paffus fuerat, imo fe- ipsum recuperat: indicium hoc est euidentis præ- deftinatorum: Confirmatur etiam in Dauid, Petro & Magdalena, Librum edidit Diuus Chry- foftomus quem infcribit: *De reparatione impij.* Ex- occasione Monachi euuldam, qui cum multos annos magna virtutum laude tranfegiffet, in- quandam lapsus est mentis infirmitatem & pec- cavit: porro ab illa refurgens tantam fufcepit poenitentiam, vt per eum Deus non pauca patra-*

ut sit miracula. Igitur in illo disputat neminem debere in via tristitia absorberi, si forte sua negligentia in aliquo lapsus fuerit peccatum: etenim per iram Sancti cupit in flagitia corrumpi: hoc autem apud est peccatis, ut in peccato videretur perseverantia quæ si fuisset, se perditum quis arbitretur.

D. GREG. Hinc congruè propositionem illam elucidat, quam toties ore repetimus: *Peccasse est, humanum. Perdusse autem in flagitijs, non humanum est, sed peccatum diabolicum.* Q. d. In hoc facile di-

guoscis vitam aliquis reprobis sit diabolus, si nimirum in peccato pertinax obduretur, quem nec conscientia remorsus pungit, nec interiores Dei clamores in anima provocant, nec prædicatoris vox perterret, nec inferni timor perturbat, nec mortis imminata metus ad meliora provocat penitentem. Quam appositè Iudæ nomen congruit à Christo illi impositum, nempe diaboli: *Vnus ex vobis diabolus est*: etenim lapsus in peccatum nullum illi superavit remedium, nec à lapsu surrexit quantumvis illi Christi prædicaret, pedes illi sordidos ablueret, corpus suum traderet in cibum, & sanguinem in potum: quantumvis bonum cerneret in condiscipulis exemplum, & Christus illum minus appropinquaret: *Va homini*

Ioan. 6. 27.

Matt. 26. 24.

Ioan. 8.

44.

Matt. 12. 36.

illi: Eodem planè modo ad regulam cadit nomen Pharisæis à Christo impositum, quo compellat illos filios diaboli: *Vos ex patre diabolo estis.* Illos ut peccato maloque profertibus: *Generatio prava & adultera est.* Quia Christo persecutione tentantes illos à scelere non revocavit tanta miraculorum illius multitudo, tantæ blanditiæ, tantæ promissa, tantæ terribilitatis, tantæque reprehensiones: sed semper in malitia pernicaces obdurarunt.

69. X. Hoc signum Deus Ieremias statuit, quodque ille intellexit ut certum ad argenti reprobationem: nimirum quod illi scoria sic esset immisceretur, ut nec fornace, nec igne nec multiplex solium statu posset a ferri: licet sufficerent quibus mens æreus incenderetur & liqueficeret. Sume 6 Vates (sic illi Deus) argentum hoc sordidum, misce fornaci, carbonum ad hanc copiam, folles infertur, igni: ut fornax incendatur, quibus tandem possit emundari. Mandatum exequitur Propheta & adhibita omni diligentia, sic ut illi vires deficerent, folles rumpentur, carbones in cineres vertentur, argentum ceterum eadem adhuc scoria inquinatum. Quid tibi videtur, 6 Propheta? Domine rei: *Deficit suffinatorium, consumptum est in igne plumbum, & malicia eorum non sunt consumpta; argentum reprobum vocate*

Hiera. 6. 29.

vos: quoniam Dominus præcavit illos. Hoc est, inquit Dominus, quod intendo: si quando videtis animam cui se est immiscerata malitia, ut nec status sufficiant inspirationum, nec prædicatorum folles, nec ignis exemplorum sanctorum carbones, nec ignis inferni representatio: fatigantur prædicatores, sinitur Quadiagesima, illi vero in sua remanent obdurati malitia. Quid dices? *Argentum reprobum vocate eos: quoniam Dominus præcavit illos.*

Heu Domine mi, quantus est eorum numerus! Inhonesto tuo languoribus sordidus concubitu Adelt quadagesima, quot voces? quot conaciones? quot nunæ? quot diuina inspirationes? quanta Ecclesiæ diligentia? quot exempla sanctorum in evangelio proposita? Videamus vitium mundatum sit à scoria argentum? An aliena possidebas, & in anima habendi flagrabas cupiditate? quanta diligentia per Deum eiusque ministris adhibita? Quoties acclamatum tibi est: *Ece rapit te diabolus bursâ ad collum suspensâ: collum tibi nullum est: te manet infernus, nisi relinuas.* An ergo consumptum est scoria: diabolico flagrabas odio, quid non effecerunt folles suffiatorij divini, & verba prædicatoris, quibus tibi christiani status dignitas proponitur, & cum inimico reconciliatio suavelatur, nec vllam tibi spem affulgere criminum remissionis, nisi & ipse in te commissa remittere? Eia sciamus vitium consumptum sit odium? O te perduellenti: *Argentum reprobum vocate eos: quia Dominus præcavit illos.*

Quod in peccatum corruas, non hoc tantum est, sed in æternum hoc diabolicum est & proprium reprobatis. Oves Dei licet cadant, non tantum in peccato perseverant: *Non peribunt in æternum.* Corruit Divus Petrus in puteum illum XII. perditionis negando non semel Dominum suum: Oves Dei sed quæ non volentes promptè egressus est: cadunt, *Egressus Petrus foras sicut amara.* Cecidit sed resurrexit Magdalena in crimen impudicitiae, puteum progit, fundum: sed quàm cito audita Dei voce eiusque gratiâ confortata resurrexit *Et cognovit.* Quam ex parte indicavit nobis Dominus ex ore Zacharæ illud omnium sanctorum iudicium? *Et sicut ait ei Zachar. 9. Dominus Deus eorum in die illa, ut gregem populi sui, quia lapides sancti elevaruntur super terram.* Loquitur ad litteram de prædestinatis, eosque nominat lapides sanctos, quos etiam nomine D. 1. Petr. 2. Petr. iustos appellat: *Vos tanquam lapides vivi.* Ex quibus urbs Ierusalem dicitur ædificanda, Præclarum latet hic mysterium, prout omnes aduertunt auctores, qui hebraici verbi vim perpendunt:

XI. Obstant in peccatis argenti dicitur reprobis.

XII. perditionis negando non semel Dominum suum: Oves Dei sed quæ non volentes promptè egressus est: cadunt, Egressus Petrus foras sicut amara. Cecidit sed resurrexit Magdalena in crimen impudicitiae, puteum progit, fundum: sed quàm cito audita Dei voce eiusque gratiâ confortata resurrexit Et cognovit. Quam ex parte indicavit nobis Dominus ex ore Zacharæ illud omnium sanctorum iudicium? Et sicut ait ei Zachar. 9. Dominus Deus eorum in die illa, ut gregem populi sui, quia lapides sancti elevaruntur super terram. Loquitur ad litteram de prædestinatis, eosque nominat lapides sanctos, quos etiam nomine D. 1. Petr. 2. Petr. iustos appellat: Vos tanquam lapides vivi. Ex quibus urbs Ierusalem dicitur ædificanda, Præclarum latet hic mysterium, prout omnes aduertunt auctores, qui hebraici verbi vim perpendunt:

diut: non enim lapides solummodo significant sanctos: sed *Lapides diademat*, vt alij legunt: sunt enim prædestinati diu: & coronæ seu regni lapides pretiosi quibus capiti sui Christus coronabit. *Vino ego dico Dominum, quia circumdabis tibi eas quasi sponsa.* Sic illi loquitur per Iſaiam Patet eccl. his.

77ai. 49. 28.

Illæ sunt oves illius, quas vocat *Greges populi sui*. Et quid cum illis efficiet? In quo se oves Dei esse demonstrabit? In eo quod eleuabunt & super terram: si lapsi fuerint, in lapſu petri iaces non renuebunt. Si peccauerint & offenderint, non in æternum in eo perseuerabunt, sed per Dei gratiam exiunt & *Super terram eleuabuntur*. Hoc exemplo patet in sanctis qui peccauerunt. Qualiter surrexit a lapſu Dauid? a peccato Magdalenæ? Qualiter Mathæus D. Paul. D. Petrus, D. Thomas? Tu videris qualiter assurgas, & ab illa te perditione sustollas in quam conuulsi, vtum in illa perseueres: quod si ita sit, time ne forte præcitis annumeris: porro si peccato, in quod lapsus fueras, valeat exieris at: ne ex illa perditione melior euaseris: nec perpeto in illa pertinax iudicaberis, cui fite te innumerum oculum Dei referendum, de quibus ait: *Non peribunt in æternum.*

§. 28. Nemo rapit eas de manu mea. *Symbolum ouium Dei hoc est quod de manu illius non eripiantur: quia uis enim mobiles sunt vt naues: firma sament sunt vt columna.*

70
2. 2. q. 6.
4. 4.
L. 5. E. h.
e. 2. ad. h.
I.
Peccatū
debet
esse vo-
luntariū.

QVintum hic patet iudicium oculum Dei & prædestinatorum. Vt in Ch. istus hoc verbo *Rapit*: vt enim declarat D. Th. ex doctrina Aristotelis, significat per vim tollere, declarando nostri libertatem arbitrij cui nulla creatura potest in ferre vim aut violentiam, atque hoc i a commune est prædestinatis & præcitis in hac vita, vt nullum præcitur rapturus sit diabolus illo repugante, & quem liber prædestinatum rapit, si ille se tradere voluerit diabolo loquendo absolute & sensu diuiso: vt loquitur Theologi. Et ratio euidens est: quia neminem rapere potest diabolus qui non se illi subijciat per peccatum, atque tam naturale peccato esse voluntarium, vt sine libero voluntatis consensu non possit interueniri: sicut discursu Theologico subiliter declarat D. Aug. & nos aliis diximus.

Con. 2. 3. in sp. 218. Ho. 23. m. 64. 70. segg.

Hoc ipsum est, quod sicut magis declarat implicitam Dei respectu hominis misericordiam,

ita eiusdem hominis contra seipsum malitiam declarat gravitatem, An Deus aliquid tui gratia potest amplius facere, quam loco te statere securiori ex quo si tu nolueris, non potest te rapere diabolus, nec tibi nocere, & si per tuam inuoluntariam ad in feres proprietate, non eo deuenies: an grauior esse potest hominis in seipsum malitia, quam vt ipse sit qui voluntarie se tradat diabolo, vt eum rapiat & in profundum demergat flammatarum incendio? Quis hoc claris exiit, quam Spiritus Sanctus? *Deus ad*

Eccl. 35. vultu constituit hominem, & reliquit eum in manu consilij sui Ec. Appetit nos aquam igneam, ad quod voluerit, forrige manum tuam.

si propria tu manu nolueris ignem capere inter, ne timeas: non enim tibi, proximum. Hoc S. Iob in persona peccatoris exponit, interprete D. Gregor. locutus de cacodæmone: *Circumdedit me lanceis suis, conuulserunt lumbos meos*

106. 16. 14.
D. Greg.
L. 13. Mor.
e. 7.

Lanceis circumdedit me: etenim in quamecumque parte conuerſo, in vulnus meum illas direxi *Conuulserunt lumbos meos* Negate non possumus cum Divo Gregorio, quin nos diabolus ex omni parte circumcingat tuatum tentari nunt lanceis: Bene circumdedit lanceis dicitur, quia antiquus hostis inuentionis sua vulnere ab omni parte nos impetit. Hec Dominica i. Quadrag. ex varijs scriptura locis expendimus, qua præmonet nos quod ab omni parte nobis diabolus laqueos parat & lanceas suas ac spicula sua in nos collinet, quibus incautos transfodiat deinde: *conuulserunt lumbos meos*. De omnibus hoc membris dicere potest, porro singulariter loquitur de lumbis, quia in ipsis principaliter residet luxuria: in lumbis quippe luxuria est. Vnde se, qui cupiebat voluptatem libidinis de corde extingueret, prædicans dicens: *Succipiet lumbos mentis vestrae.* Et magis ordinaria atque periculosa dæmonis certamina & spicula, quibus nos oppugnant sunt in materia libidinis.

II.
Probatut
ex Iob.

Ipsæ quidem lanceas contorsit sed *Conuulserunt lumbos meos*. In, ut Iob. Non aut vulnerant, sed eorum lacerant. *Notandum est*, quod non ait *vulnerant sed, conuulserunt lumbos*: sicut enim loqui aliquando vnus est: colloqui vero duorum, vel fortasse multorum: sic antiquus hostis, qui nos ad culpam sine nostra voluntate non rapit, nequaquam lumbos nostros vulnerare, sed eorum lacerare dicitur: quia hoc quod ille nobis male suggerit nos sequentes ea voluntate propria implemus, & quasi in ipso nos pariter vulneramus: quia ad perpetranda mala ex libero simul arbitrio ducimur. Potest quæ antiquus hostis hamum intorquere tentionis, quo

I. Pet. 1. 15

te